

LAG-Bornholm

Årsrapport - 2015

Fremlagt ved generalforsamlingen onsdag d.
13. april 2016

Optur og nedtur for LAG'erne i Danmark

Overgangsfasen fra den gamle Land-LAG-ordning til den nye sluttede i 2015. Der er nu 26 LAG'er i Danmark, der hver især dækker fra én til fire kommuner foruden den LAG, der dækker de danske småøer. Et helt nyt elektronisk ansøgningsystem kaldet PROMIS kom relativt smertefrit op at køre. Med tanke på alverdens andre offentlige IT-systemer, der har været ramt af skandaler, føler vi os lettede og heldige - ind til videre - for systemet virker, og de børnesygdomme, der er dukket op, er blevet rettet i en frugtbar dialog med LAG Sekretariatet i Nykøbing F. Der er stadig børnesygdomme, og rutiner der skal læres, men alt i alt udtrykker de foreløbige tilbagemeldinger fra hele landet om en stor tilfredshed med systemet. For sekretariat og bestyrelsen er det således blevet meget nemmere at få fælles adgang til alle oplysninger i forbindelse med projektsøgninger.

Et andet lyspunkt ved indgangen til 2016 er, at Fiskeri-LAG programmet langt om længe er faldet på plads. Det betyder at 16 kommuner + Sammenslutningen af de danske småøer forventes at involvere sig i 9-10 Fiskeri-LAG'er med et samlet årligt bidrag på 16 mio. kr. fra henholdsvis EU (50%) og fra DK (50%). Årligt vil LAG-Bornholm på den baggrund få tilført ca. 940 t. kr. til udvikling inden for den såkaldte maritime sektor.

Nedturen kom sidst på året som en "julegave", der blev meldt ud d. 24. dec. 2015 i en skrivelse fra Erhvervsstyrelsen. Regeringen havde sammen med sine støttepartier i Folketinget vedtaget en såkaldt Landbrugspakke, der havde brug for finansiering i størrelsesorden 1 mia. kr. For at finde de mange penge fandt man det nødvendigt, at 30 mio. kr. ud af de 96 mio. kr., der årligt var afsat til indsatsen under Land-LAG-ordningen, skulle overføres til Landbrugspakken. Man kan tillade sig at sige, at det, at man ikke tog mere, skyldes, at DK over for EU er forpligtet til at anvende min. 5% af landdistrikts-programmidlerne til LAG-ordningen, og det er så her, at man nu er landet. Vi behøver til gengæld ikke at frygte for yderligere nedskæringer, - hvilket så kan ses som et lyspunkt☺.

Foto: Den danske keramikfabrik – indrettet i et hjørne af den gamle møbelfabrik med gode muligheder for udvidelse.

Resultat efter det første år: 16 nye arbejdspladser

LAG Bornholm gav i 2015 tilsagn om støtte til 7 jobskabende ansøgninger (Online mødested for outdoor turister og aktører, Pennylane Naturøl, Wonderfestival - udviklingsprojekt, Løkkelund Gedemejeri, Den danske keramikfabrik, Høstet - Havtorn og Bornholms Kildevand). Samlet set vurderede ansøgerne, at det vil skabe op til 16 nye fuldtidsjobs inden for de første to år. Den samlede støtte til de jobskabende ansøgninger beløb sig til 1,4 mio. kr. og projekternes samlede investeringer i form af egenfinansiering og støtte fra anden side beløb sig til knap 6 mio. kr. Hvis forventningerne holder stik, vil det betyde, at LAG-Bornholm mere end til fulde opfylder sine egne forventninger, der i henhold til LAG'ens udviklingsstrategi var at sikre bevarelsen af mindst 6 fuldtidsjobs og skabe mindst 12,5 nye arbejdspladser i årene 2014-2020. Vi kommer på den baggrund til at revurdere forventningerne i en særdeles positiv retning. Meget tyder på, at selv relativt beskedne LAG-midler har en relativ stor betydning for små iværksættervirksomheder. I bund og grund kan man betragte et tilskud fra LAG'en som et direkte egenkapitalindskud, der gør det nemmere at starte som iværksætter.

Ud over de 7 jobskabende projekter gav LAG-Bornholm tilsagn til 4 projekter der understøtter det gode liv på øen (Lysegrøn Ø-festival, mødesteder i Klemensker og Snogebæk samt Wonderfestiwall) - projekter der samlet set kommer en meget bred skare af indbyggere og gæster til gavn og glæde. At skabe gode rammer for mødet i det offentlige rum kan næppe vurderes højt nok, og det er ofte her, at de nye idéer opstår.

LAG-strategi og Fyrtårnsindsats

LAG-Bornholm har fra start meldt tydeligt ud, at projekter skal ligge indenfor 3 tematiske områder. Målet er at understøtte en fokuseret indsats omkring hvert af LAG-Bornholms 3 prioriterede udviklingsmiljøer. To af udviklingsmiljøerne har fokus på jobskabelse under titlen: *Bioøkonomi og oplevelsesøkonomi*, mens det tredje udviklingsmiljø har fokus på rammebetingelser og livskvalitet under titlen: *Kultur, identitet og sociale mødesteder*.

Temaerne er bevidst brede, men alligevel rimeligt konkrete og formuleret ud fra en grundlæggende tanke om, at her taler vi om nogle af øens absolut stærke sider.

Grøn Ø

Iflg. LAG-Bornholms strategi ønsker foreningen overordnet at bidrage til et stærkt fælles ø-værdigrundlag. Bornholms Regionskommune har igangsat en proces, der skal klarlægge fremtiden for det fælles værdigrundlag knyttet til udsagnet: "Bright Green Island", og LAG-Bornholm bidrager med inspiration og diskussion. Vi ser frem til, at der kommer en yderligere afklaring af, hvor øen skal bevæge sig hen, når der tales om den grønne udvikling.

Crowdfunding, Ø-økonomi og en særlig opmærksomhed overfor unge

Ud over de 3 tematisk beskrevne indsatsområder har LAG-Bornholm i sin strategi fremhævet en særlig indsats i forhold til f.eks. alternative finansieringsformer og unge. I foråret 2015 deltog sekretariatet i et stort anlagt 2-dages internationalt crowdfundingseminar på Børsen i Kbh. Siden gennemførte vi sammen med Co-Creative en crowd-Bornholm camp over 30 timer, hvor vi introducerede crowdfunding overfor en gruppe iværksættere.

Foto: Emelie og Roe – 2 unge iværksættere er ved at etablere en økologisk grønsagsproduktion på mark tæt ved Madkulturhuset Gaarden. En type iværksætter vi ønsker flere af.

Den gamle programperiode spøger stadig

For programperioden 2007-2013's vedkommende er der stadig enkelte hængepartier. Et af disse hængepartier handler om en klagesag fra den gamle LAG-Bornholm, der omhandler en manglende udbetaling i forbindelse med et projekt. Vi har fået at vide, at vi kan forvente, at klagen godkendes, og at vi kan forvente at få udbetalt den manglende udbetaling (81 t. Kr.). Men trods mange rykkere i løbet af året, er der endnu ikke sket en udbetaling. Det betyder konkret, at vi endnu ikke har kunne lukke foreningen LAG-Bornholm 2007-2013 ned og afslutte regnskabet. Frustrerende – og ganske uforståeligt.

Regnskab

LAG-Bornholm kom ud af regnskabsåret 2015 med et underskud på 5 t. Kr. Der var oprindeligt budgetteret med en omsætning på 730 t. kr., men den endte på 365 t. kr. En lang række forudsætninger viste sig ikke at holde, hvorfor bestyrelse og sekretariat løbende og i fællesskab måtte tilpasse aktivitetsniveauet efter de givne rammer. Det beskeden underskuddet betragtes som tilfredsstillende under de givne omstændigheder.

Bestyrelse og sekretariatet

Bestyrelsen har i løbet af 2015 afholdt 5 bestyrelsesmøder. Medlemstallet har været svagt stigende og var ved årets udgang 91. Vores målsætning var 150 medlemmer, så her er der plads til forbedringer.

Som det fremgår af årsregnskabet, har 2015 været et skrabt år. Forventningen om at vi ville komme i gang med fiskeriprogrammet blev desværre ikke opfyldt, og da kommunalbestyrelsen havde valgt ikke at støtte LAG-Bornholm i overgangsfasen, endte sekretariatslederen med at skulle køre på deltid hele året. En svær og uholdbar situation der heldigvis er løst ved årets udgang. Fiskeriprogrammet blev som nævnt langt om længe igangsat og kommunalbestyrelsen prioriterer atter LAG-indsatsen, på samme niveau som under de 2 foregående programperioder, dvs. med et bidrag på 200.000 kr. årligt. Vores sekretariatsmedarbejder Hans Jørgen Jensen (HJJ) har overlevet udfordringerne i overgangsperioden, bl.a. qua nogle muligheder for mindre supplerende konsulentopgaver i privat regi.

Bestyrelsens forventninger til 2016

Året tegner endelig til at blive et år med fuld aktivitet efter en lang overgangsperiode siden programperiodens start. Erhvervsstyrelsen har godkendt bekendtgørelsen vedr. Fiskeri-LAG'er under Fiskeriprogrammet, og LAG-Bornholm er godkendt som støtteberettiget. Ærgerligt at det skulle tage så lang tid, og at man ikke har kunnet koordinere igangsætning med Land-LAG'erne således, at strategi-arbejdet kunne foregå

integreret. LAG-Bornholm har søgt om og fået godkendelse til at blive en såkaldt integreret Lokal AktionsGruppe. Dvs. at vi kan fortsætte med én fælles bestyrelse og kan genbruge de grundlæggende elementer i vores Land-LAG strategi, der handler om en udvikling med udgangspunkt i grøn ø, bæredygtighed, styrkelse af lokal økonomi mv. Årets første opgave er at udvide vores strategi med elementer fra den såkaldte maritime økonomi, der ud over de spiselige ressourcer også dækker andre former for udviklingspotentialer omkring havne og havet. Et grundlæggende krav til det at være støtteberettiget indenfor den maritime økonomi er dog, at Fiskeri-LAG-midlerne alene benyttes til jobskabende projekter.

At programmet for Fiskeri-LAG'erne er blevet 2 år forsinket har desværre kostet på bundlinjen. Økonomien til støtte af projekter under Fiskeri-LAG'er består af 50% fra EU og 50% fra den danske stat. EU-bidraget bliver overført, så pengene for 2014 og 2015 vil komme til anvendelse i 2016 og 2017, mens statsbidraget for 2014 og 2015 er tilbageført til Finansministeriets kasse. Konkret betyder det, at ca. 1 mio. kr. er gået tabt for Bornholm. 2016 tegner lyst, men allerede fra 2017 er der nye udfordringer på grund af den besluttede 30%'s reduktion af Land-LAG midlerne, som er nævnt indledningsvis.

Bestyrelsens sammensætning pr. 31. dec. 2015

(borger/ NGO/ virksomhed-org./ off. mynd/ andet)

Navn	Socioøkonomisk Gruppe
Karen-Margrethe Hans Bager	NGO/DGI-Bornholm
Susanne Carlsen	Borger/sundhed
Peter Haag	NGO/Bornholms Miljø og Enerigicenter
Jørgen Hammer	NGO/Bornholmske Borgerforenings Samvirke
Mikkel Høst	NGO/Energitjenesten Bornholm
Andreas Ipsen	Udpeget af kommunalbestyrelsen
Jakob Jensen	Bornholms Havne
Bente Johansen	Udpeget af Bornholms Vækstforum
Signe Koefoed	Kultur og Landbrug/fødevarer
Bjarne Hartung Kirkegaard	Udpeget af kommunalbestyrelsen
Simon Lund Koefoed	ACAB - Kunsthåndværkersammenslutning
Roar Schou	Fiskeriinteresser - Young Interprice/iværksætter
Klaus Vesløv	Young Interprice/iværksætter
Karsten Westh	Landbrug/fødevarer
Gugga Zakariasdottir	NGO/ Arkitektforeningen
Suppleanter:	
Bertil Ekstrøm	Fødevarer/ socialøkonomisk virksomhed
Marlene Næsgaard	borger/økologisk landmand/fødevarer/turisme